

2016
(November)
COMMERCE
(General/Speciality)

Course : 102

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

(New Course)

(**Business Laws**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

1. (a) এটা বৈধ চুক্তিৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় উপাদানবোৰ বৰ্ণনা
কৰা। 14

Elucidate the essential elements of a
valid contract.

অথবা / Or

- (b) প্ৰতিদানৰ সংজ্ঞা দিয়া। প্ৰতিদানৰ নিয়মাবলী ব্যাখ্যা কৰা।
3+11=14

Define consideration. Explain the rules
regarding consideration.

(2)

2. (a) মুখ্য চৰ্ত আৰু গৌণ চৰ্তৰ মাজৰ পাৰ্থক্য দেখুওৱা। মুখ্য চৰ্ত কেতিয়া গৌণ চৰ্তৰূপে ধৰা হয়, উদাহৰণসহ বৰ্ণনা কৰা। 5+9=14

Distinguish between condition and warranty. Illustrate when a condition is treated as warranty with examples.

অথবা / Or

- (b) উপভোক্তা সুৰক্ষা আইনৰ অধীনত আপত্তি কেনেকৈ দাখিল কৰিব পাৰি, ব্যাখ্যা কৰা। 14

Elucidate how to file complaint under the Consumer Protection Act.

3. (a) চেক বেংককৰ বিভিন্ন ধৰণ আলোচনা কৰা। 14

Discuss the various ways of crossing of cheques.

অথবা / Or

- (b) হস্তান্তৰযোগ্য দলিলৰ বৈশিষ্ট্যবোৰ বিতংকৈ বৰ্ণনা কৰা। 14

Elucidate in detail the characteristics of Negotiable Instrument.

4. (a) ঔদ্যোগিক বিবাদ আইন, 1947-ৰ মূল উদ্দেশ্য আৰু বৈশিষ্ট্যবোৰ বৰ্ণনা কৰা। 5+9=14

Describe the main purpose and characteristics of Industrial Disputes Act, 1947.

অথবা / Or

- (b) ধৰ্মঘট আৰু তলাবন্ধৰ উপাদানসমূহ আলোচনা কৰা। 14

Discuss the elements of strike and lock-out.

(3)

5. চমু টোকা লিখা : 4×4=16
Write short notes on :

(a) পণ্য
Goods

(b) জিলা ফ'ৰাম
District Forum

(c) নাবালক
Minor

(d) প্রতিশ্রুতি-পত্ৰ
Promissory note

6. (a) 'হয়' নে 'নহয়' লিখা : 1×5=5
Write 'Yes' or 'No' :

(i) নাবালকৰ লগত কৰা বন্দবস্ত নিষ্ফল।
Agreement with a minor is void.

(ii) চুক্তিৰ পক্ষসমূহৰ চুক্তি এটা কৰাৰ সক্ষমতা থাকিবই লাগিব।

Parties to a contract must be capable of entering into a contract.

(iii) এজন অপ্রদত্ত বিক্রেতাই কেৱল পণ্যৰ ক্ষেত্ৰতহে অধিকাৰ পায়।

An unpaid seller obtains right against goods only.

(4)

- (iv) পণ্য পুনৰ বিক্ৰী বা আন বাণিজ্যিক উদ্দেশ্যত ক্ৰয়
কৰা ব্যক্তিক ভোক্তা বুলি ধৰা নহয়।

Any person purchasing goods for
resale or other commercial purpose
is not considered as a consumer.

- (v) পণ্য বিক্ৰী আইন, 1930-ৰ মতে মুদ্রা/টকা পণ্য
হ'ব নোৱাৰে।

According to Sale of Goods Act,
1930, money cannot be regarded as
goods.

- (b) বালী ঠাই পূৰ কৰা : $1 \times 3 = 3$

Fill in the blanks :

- (i) গ্ৰাহক সুৰক্ষা আইন _____ চনত গৃহীত হয়।

The Consumer Protection Act was
passed in _____.

- (ii) প্ৰতিশ্ৰুতি পত্ৰত প্ৰতিশ্ৰুতি নিৰ্দিষ্ট আৰু _____
হ'ব লাগিব।

Promise in a promissory note must
be definite and _____.

- (iii) ভাৰতীয় চুক্তি আইনৰ _____ নং ধাৰাত চুক্তিৰ
সংজ্ঞা দিয়া হৈছে।

Contract is defined under Section
_____ of the Indian Contract Act.

(5)

(Old Course)

(Business Regulatory Framework)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

1. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) : $4 \times 4 = 16$

Write short notes on (any four) :

(a) অবৈধ বন্দৰস্ত
Illegal agreement

(b) পণ্য
Goods

(c) বিনিময় পত্ৰ
Bill of Exchange

(d) জিলা ফ'ৰাম
District Forum

(e) ভাৰতীয় ৰিজার্ভ বেংক
Reserve Bank of India

2. (a) “আইনৰ অধীনত বলবৎ কৰিব পৰা বন্দৰস্তই চুক্তি।”
ব্যাখ্যা কৰা।

11

“A contract is an agreement enforceable
by law.” Explain.

(6)

অথবা / Or

- (b) “প্রতিদান অবহনে চুক্তি নহয়।” ব্যাখ্যা কৰা। এই বিধিৰ ব্যতিক্রমসমূহ আলোচনা কৰা। 4+7=11
“No consideration, no contract.” Explain. Discuss the exceptions to this rule.
3. (a) 1930 চনৰ পণ্য বিক্ৰী আইন মতে অন্তর্নিহিত মুখ্য চৰ্তবোৰৰ বিষয়ে উদাহৰণসহ আলোচনা কৰা। 11
Discuss with examples, the implied conditions under the Sale of Goods Act, 1930.

অথবা / Or

- (b) বিক্ৰী আৰু বিক্ৰী বন্দবস্তৰ মাজৰ পাৰ্থক্যবোৰ বৰ্ণনা কৰা। 11
Elucidate the differences in between sale and agreement to sell.
4. (a) ‘চেকৰ বেখাংকন’ ব্যাখ্যা কৰা। বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ বেখাংকনসমূহ উদাহৰণৰ সৈতে উপস্থাপন কৰা। 4+7=11
Explain ‘crossing of cheque’. Show the various types of crossing with examples.

অথবা / Or

- (b) চেক আৰু বিনিময় পত্ৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্যবোৰ কি কি? 11
What are the distinctions between cheque and bill of exchange?

(7)

5. (a) কেন্দ্ৰীয় আয়োগ আৰু ইয়াৰ গঠন বৰ্ণনা কৰা। 11
Elucidate National Commission and its composition.

অথবা / Or

- (b) উপভোক্তা সুৰক্ষা আইনৰ অধীনত আপত্তি কেনেকৈ দৰ্শাব পাৰি, ব্যাখ্যা কৰা। 11
Explain how to file complaint under the Consumer Protection Act.

6. (a) FEMA, 2000ৰ অধীনত পণ্য আৰু সেৱাৰ বণ্টনিকৰীৰ দায়িত্ববোৰ বৰ্ণনা কৰা। 12
Elucidate the obligations of exporter of goods and services under FEMA, 2000.

অথবা / Or

- (b) চমুকৈ লিখা : 6×2=12
Write in short :
(i) পণ্য আৰু সেৱাৰ বণ্টনি
Export of goods and services
(ii) চলিত হিচাপৰ লেনদেন
Current account transaction

7. খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×8=8
Fill in the blanks :

- (a) ভাৰতীয় চুক্তি আইন _____ চনত অনুমোদিত হয়।
Indian Contract Act was passed in _____.

(8)

- (b) বাণিজ্যিক অসম্ভৱতাই চুক্তিৰ _____ নঘটায়।
A contract is not _____ by commercial impossibility.
- (c) এজন _____ বিক্ৰেতাই ক্ৰেতাৰ বিৰুদ্ধে অধিকাৰ পায়।
An _____ seller obtains right against buyer.
- (d) মুখ্য চৰ্ত হৈছে চুক্তিৰ মূল উদ্দেশ্যৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় এক _____।
Condition is a _____ essential to the main purpose of the contract.
- (e) ভাৰতৰ _____ দলিল আইন 1881 চনৰ পৰা বলবৎ হয়।
The _____ Instruments Act of India is applicable from 1881.
- (f) বিনিময় পত্ৰত তিনিটা _____ থাকে।
There are three _____ in a Bill of Exchange.
- (g) গ্ৰাহক সুৰক্ষা আইন _____ চনত গৃহীত হয়।
The Consumer Protection Act was passed in _____.
- (h) FEMA, 2000-এ কেৱল পণ্য আৰু সেৱাৰ _____ লেনদেন কৰে।
FEMA, 2000 deals with _____ of goods and services only.